Autentiškas vertimas
Vyriausybės kanceliarijos
Dokumentų valdymo skyrius
2018 05 07

Dokumentų valdymo skyriaus
vyriausioji patarėja
D. Čekatauskienė

1972 M. KONVENCIJA DĖL TARPTAUTINIŲ TAISYKLIŲ SUSIDŪRIMAMS JŪROJE IŠVENGTI

(su pakeitimais)

Šios Konvencijos Šalys,

siekdamos išlaikyti aukštą saugumo jūroje lygį;

manydamos, kad reikia peržiūrėti ir atnaujinti Tarptautines taisykles susidūrimams jūroje išvengti, kurios pridėtos prie 1960 m. Tarptautinės konferencijos dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje Baigiamojo akto;

apsvarsčiusios šias Taisykles, atsižvelgdamos į įvykusius po jų priėmimo pokyčius,

s u s i t a r ė:

1 straipsnis

Bendrieji įsipareigojimai

Šios Konvencijos Šalys įsipareigoja įgyvendinti toliau pateiktas taisykles ir kitus priedus, kurie sudaro 1972 m. Tarptautines taisykles susidūrimams jūroje išvengti (toliau – Taisyklės).

2 straipsnis

Pasirašymas, ratifikavimas, priėmimas, patvirtinimas ir prisijungimas

1. Šią Konvenciją galima pasirašyti iki 1973 m. birželio 1 d., o vėliau prie jos bus galima prisijungti.

2. Jungtinių Tautų ar bet kurių specializuotųjų agentūrų, ar Tarptautinės atominės energetikos agentūros valstybės narės arba Tarptautinio Teisingumo Teismo statuto šalys gali tapti Konvencijos Šalimis:

a) pasirašydamos ją be išlygos dėl ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo;

b) pasirašydamos ir įsipareigodamos ją ratifikuoti, priimti ar patvirtinti, o vėliau ją ratifikuodamos, priimdamos ar patvirtindamos; arba

c) prie jos prisijungdamos.

3. Ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentai deponuojami Tarpvyriausybinei jūrų konsultacinei organizacijai* (toliau – Organizacija), kuri praneša šią

---

* Pastaba. Organizacijos pavadinimas pakeistas į „Tarptautinė jūrų organizacija“, remiantis Organizacijos Konvencijos pakeitimais, įsigaliojusiais 1982 m. gegužės 22 dieną.

Konvenciją pasirašiusių arba prie jos prisijungusių šalių vyriausybėms apie kiekvieno dokumento deponavimą ir jo datą.

3 straipsnis

Teritorinis taikymas

1. Jungtinės Tautos – tais atvejais, kai jos valdo teritoriją – arba bet kuri už teritorijos tarptautinius ryšius atsakinga Susitariančioji Šalis gali bet kuriuo metu išplėsti šios Konvencijos taikymą šiai teritorijai, raštu pranešdamos apie tai Organizacijos Generaliniam Sekretoriui (toliau – Generalinis Sekretorius).

2. Šios Konvencijos nuostatos pradedamos taikyti pranešime nurodytai teritorijai nuo pranešimo gavimo dienos arba kitos pranešime nurodytos dienos.

3. Bet kuris pranešimas dėl bet kurios jame nurodytos teritorijos, pateiktas pagal šio straipsnio 1 punktą, gali būti atšauktas; tokiu atveju Konvencijos nuostatos šiai teritorijai nustoja galioti praėjus vieneriems metams ar ilgesniam laikotarpiui, kuris gali būti nurodytas pranešimo atšaukimo metu.

4. Generalinis Sekretorius informuoja visas Susitariančiąsias Šalis apie pateiktą pagal šį straipsnį pranešimą dėl bet kurio Konvencijos nuostatų taikymo išplėtimo ar išplėtimo atšaukimo.

4 straipsnis

Įsigaliojimas

1. a) Ši Konvencija įsigalioja praėjus dvylikai mėnesių nuo dienos, kurią jos Šalimis tampa bent 15 valstybių, kurių prekybos laivynai savo skaičiumi ar talpa, atsižvelgiant į tai, kas pasiekiama anksčiau, kartu sudaro ne mažiau kaip šešiasdešimt penkis procentus pasaulinio laivyno 100 tonų bendrosios talpos ar didesnių laivų.

b) Nepaisant šios dalies a punkto nuostatų, ši Konvencija neįsigalioja anksčiau nei 1976 m. sausio 1 dieną.

2. Valstybėms, ratifikavusioms, priėmusioms, patvirtinusioms ar prisijungusioms prie šios Konvencijos pagal 2 straipsnį ir įvykdžiusioms 1 dalies a punkto sąlygas prieš Konvencijos įsigaliojimą, įsigaliojimo diena yra Konvencijos įsigaliojimo diena.

3. Valstybėms, ratifikavusioms, priėmusioms, patvirtinusioms ar prisijungusioms po šios Konvencijos įsigaliojimo dienos, įsigaliojimo diena yra dokumento deponavimo pagal 2 straipsnį diena.

4. Bet kuris ratifikavimas, priėmimas, patvirtinimas ar prisijungimas po šios Konvencijos pakeitimo pagal 6 straipsnio 4 dalį įsigaliojimo dienos taikomas pakeistai Konvencijai.

5. Konvencijos įsigaliojimą dieną Taisyklėmis pakeičiamos ir panaikinamos 1960 m. Tarptautinės taisyklės susidūrimams jūroje išvengti.

6. Generalinis Sekretorius praneša valstybių, kurios pasirašė ar prisijungė prie šios Konvencijos, vyriausybėms jos įsigaliojimo datą.

5 straipsnis

Konferencija dėl Konvencijos persvarstymo

1. Organizacija gali sušaukti konferenciją šiai Konvencijai ar Taisyklėms arba abiem persvarstyti.

2. Organizacija sušaukia Susitariančiųjų Šalių konferenciją šiai Konvencijai ar Taisyklėms arba abiem persvarstyti ne mažiau kaip vieno trečdalio Susitariančiųjų Šalių prašymu.

6 straipsnis

Taisyklių pakeitimai

1. Kiekvienas Susitariančiosios Šalies siūlomas Taisyklių pakeitimas tos Šalies prašymu svarstomas Organizacijoje.

2. Jei pakeitimas priimamas Organizacijos Jūrų saugumo komitete dalyvaujančiųjų ir balsuojančiųjų dviejų trečdalių balsų dauguma, apie jį pranešama visoms Susitariančiosioms Šalims ir Organizacijos narėms ne vėliau nei likus 6 mėnesiams iki jo svarstymo Organizacijos Asamblėjoje. Bet kuri Susitariančioji Šalis, kuri nėra Organizacijos narė, turi teisę dalyvauti svarstant pakeitimą Asamblėjoje.

3. Jei pakeitimas priimamas Asamblėjoje dalyvaujančiųjų ir balsuojančiųjų dviejų trečdalių balsų dauguma, Generalinis Sekretorius perduoda informaciją apie pakeitimą visoms Susitariančiosioms Šalims, kurios turi jį priimti.

4. Tokio pakeitimo įsigaliojimo datą nustato Asamblėja jo priėmimo metu, nebent iki ankstesnės datos, nustatytos Asamblėjos tuo pačiu metu, daugiau kaip viena trečioji Susitariančiųjų Šalių praneša Organizacijai apie savo nepritarimą pakeitimui. Šioje dalyje nurodytos datos nustatomos Asamblėjoje dalyvaujančiųjų ir balsuojančiųjų dviejų trečdalių balsų dauguma.

5. Pakeitimas įsigalioja visoms jam pritarusioms Susitariančiosioms Šalims, pakeičia ir panaikina bet kurią ankstesnę nuostatą, kuri juo keičiama.

6. Generalinis Sekretorius praneša visoms Susitariančiosioms Šalims ir Organizacijos narėms apie visus pagal šį straipsnį parengtus prašymus ir pranešimus, taip pat apie kiekvieno pakeitimo įsigaliojimo datą.

7 straipsnis

Denonsavimas

1. Bet kuri Susitariančioji Šalis gali denonsuoti šią Konvenciją bet kuriuo metu, praėjus penkeriems metams nuo Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai dienos.

2. Denonsuojama deponuojant Organizacijai denonsavimo dokumentą. Generalinis sekretorius praneša visoms kitoms Susitariančiosioms Šalims apie gautą denonsavimo dokumentą ir jo deponavimo datą.

3. Denonsavimas įsigalioja praėjus vieniems metams arba ilgesniam laikotarpiui, kuris gali būti nurodytas denonsavimo dokumente, nuo šio dokumento deponavimo dienos.

8 straipsnis

Deponavimas ir registravimas

1. Ši Konvencija ir Taisyklės deponuojamos Organizacijai, o Generalinis Sekretorius patvirtintas jų kopijas siunčia visoms šalių, kurios pasirašė šią Konvenciją arba prisijungė prie jos, vyriausybėms.

2. Šiai Konvencijai įsigaliojus Generalinis Sekretorius siunčia jos tekstą Jungtinių Tautų sekretoriatui užregistruoti ir paskelbti pagal Jungtinių Tautų Chartijos 102 straipsnį.

9 straipsnis

Kalbos

Ši Konvencija ir Taisyklės parengtos vienu egzemplioriumi anglų ir prancūzų kalbomis; abu tekstai yra autentiški. Parengiami oficialūs vertimai į ispanų ir rusų kalbas, kurie deponuojami kartu su pasirašytu originalu.

TAI PATVIRTINDAMI, tinkamai savo atitinkamų vyriausybių įgalioti asmenys pasirašė* šią Konvenciją.

PRIIMTA 1972 metų spalio dvidešimtą dieną Londone.

---

* Parašai neįtraukti.

1972 M. TARPTAUTINĖS TAISYKLĖS SUSIDŪRIMAMS JŪROJE IŠVENGTI

(su pakeitimais)

A DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 taisyklė

Taikymas

a) Šios taisyklės taikomos visiems laivams atvirojoje jūroje ir visuose susisiekiančiuose su ja vandenyse, kuriuose gali plaukioti jūrų laivai.

b) Šių taisyklių nuostatos netrukdo taikyti specialių taisyklių, kurias priėmė atitinkama institucija reidams, uostams, upėms, ežerams ar vidaus vandenų keliams, susisiekiantiems su atvirąja jūra ir kuriais gali plaukioti jūrų laivai. Tokios specialiosios taisyklės kuo labiau turi atitikti šias taisykles.

c) Šių taisyklių nuostatos netrukdo taikyti specialių taisyklių, kurias priima bet kurios šalies Vyriausybė dėl papildomų stacionariai įrengtų arba kilnojamų žibintų, ženklų ar garsinių signalų, skirtų karo laivams ar laivams, plaukiantiems su konvojumi, taip pat dėl papildomų stacionariai įrengtų ar signalinių žibintų ar ženklų, skirtų žvejybos laivams, žvejojantiems flotilėje. Tokie papildomi stacionariai įrengti arba kilnojami žibintai, ženklai ar garsiniai signalai kuo labiau privalo būti tokie, kad jų nebūtų galima supainioti su nė vienu iš žibintų, ženklų ar signalų, nurodytų šiose taisyklėse.

d) Įgyvendindama šias taisykles Organizacija gali nustatyti laivų eismo atskyrimo schemas.

e) Visais atvejais, kai atitinkama Vyriausybė nusprendžia, kad specialios sandaros ar paskirties laivas negali visiškai atitikti kurio nors iš šių taisyklių reikalavimų dėl žibintų ar ženklų skaičiaus, jų išdėstymo, matomumo diapazono ar lanko, taip pat dėl garsinių signalų įrangos išdėstymo ir charakteristikų, toks laivas turi atitikti kitus reikalavimus dėl žibintų ar ženklų skaičiaus, jų padėties, matomumo diapazono ar lanko, taip pat dėl garsinių signalų įrangos išdėstymo ir charakteristikų, kurie, Vyriausybės manymu, geriausiai atitinka šių taisyklių reikalavimus tokio laivo atveju.

2 taisyklė

Atsakomybė

a) Nė viena šių taisyklių nuostata negali atleisti nė vieno laivo ar jo savininko, kapitono ar įgulos nuo atsakomybės už padarinius, kurie gali kilti dėl šių taisyklių nesilaikymo ar dėl atsargumo priemonių, kurias gali būti būtina taikyti remiantis įprastine jūrų praktika arba susidarius ypatingoms aplinkybėms, netaikymo.

b) Aiškinant ir taikant šias taisykles atitinkamą dėmesį reikia skirti visiems laivybos ir susidūrimų pavojams ir įvairioms ypatingoms aplinkybėms, įskaitant pačių laivų trūkumus, dėl kurių gali kilti būtinybė nukrypti nuo šių taisyklių siekiant išvengti tiesioginio pavojaus.

3 taisyklė

Bendrosios apibrėžtys

Šiose taisyklėse, jei pagal kontekstą nenumatyta kitaip:

a) *Laivas* – visi plaukiojantys įrenginiai, įskaitant laivus be vandentalpos, ekranoplanus ir hidroplanus, kurie naudojami ar gali būti naudojami kaip vandens transporto priemonė.

b) *Laivas su mechaniniu varikliu* – bet kuris mechanizmų varomas laivas.

c) *Burinis laivas* – bet kuris burėmis varomas laivas, kai mechaninis variklis, jei laivas jį turi, tuo metu nenaudojamas.

d) *Žvejybos veiklą vykdantis laivas* – bet kuris laivas, gaudantis žuvis tinklais, jūrų žūklės ūdomis, tralais ar kitomis žūklės priemonėmis, ribojančiomis manevravimo galimybę, išskyrus laivą, gaudantį žuvis velkamosiomis ūdomis ar kitomis žūklės priemonėmis, neribojančiomis laivo manevringumo.

e) *Hidroplanas* – bet kuris skraidantis aparatas, galintis manevruoti ant vandens.

f) *Nevaldomas laivas* – laivas, kuris dėl kokių nors išskirtinių aplinkybių negali manevruoti taip, kaip to reikalaujama šiose taisyklėse, ir todėl negali duoti kelio kitam laivui.

g) *Riboto manevringumo laivas* – laivas, kuris dėl atliekamų darbų pobūdžio negali manevruoti taip, kaip to reikalaujama šiose taisyklėse, ir todėl negali duoti kelio kitam laivui. Terminas „*riboto manevringumo laivas*“ apima šiuos laivus, tačiau jais neapsiriboja:

i) laivas, statantis, prižiūrintis ar keliantis navigacinį ženklą, tiesiantis, prižiūrintis ar iškeliantis povandeninį kabelį ar vamzdyną;

ii) laivas, atliekantis dugno gilinimo, hidrografinius ar povandeninius darbus;

iii) laivas, kuris plaukdamas papildo atsargas arba persodina žmones, perkrauna krovinius;

iv) laivas, nuleidžiantis arba iškeliantis skraidymo aparatus;

v) laivas, atliekantis išminavimo darbus;

vi) laivas, vykdantis tokią vilkimo operaciją, kuri žymiai riboja velkančiojo laivo ir jo vilkstinės galimybę nukrypti nuo jų kurso.

h) *Laivas, kurio judėjimas suvaržytas jo grimzlės* – laivas su mechaniniu varikliu, kurio galimybė nukrypti nuo jo kurso labai apribota jo grimzlės ir esamo vandens kelio gylio bei pločio santykio.

i) *Plaukiantis* reiškia, kad laivas nėra nuleidęs inkaro, prišvartuotas prie kranto ar užplaukęs ant seklumos.

j) Laivo *ilgis* ir *plotis* reiškia jo didžiausią ilgį ir plotį.

k) Laikoma, kad laivai vienas kito matomumo zonoje yra tada, kai iš vieno iš jų galima matyti kitą.

l) *Ribotas matomumas* – bet kokios sąlygos, kuriomis matomumas apribotas dėl rūko, miglos, krintančio sniego, stiprios liūties, smėlio audros ar kokių nors kitų panašių priežasčių.

m) *Ekranoplanas* – daugialypio judėjimo transporto priemonė, kuri judėdama savo pagrindiniu būdu skrenda labai žemai ties vandens paviršiumi panaudodama aerodinaminį paviršiaus efektą.

B DALIS

MANEVRAVIMO IR PLAUKIOJIMO TAISYKLĖS

1 SKYRIUS

LAIVŲ VEIKSMAI BET KOKIO MATOMUMO SĄLYGOMIS

4 taisyklė

Taikymas

Šio skyriaus taisyklės taikomos bet kokio matomumo sąlygomis.

5 taisyklė

Stebėjimas

Kiekvienas laivas privalo nuolat tinkamai atlikti vizualų ir akustinį stebėjimą, taip pat ir stebėjimą visais turimais įrenginiais, naudojamais atsižvelgiant į esamas aplinkybes ir sąlygas, kad galėtų visapusiškai įvertinti padėtį ir susidūrimo pavojų.

6 taisyklė

Saugus greitis

Kiekvienas laivas visada privalo plaukti saugiu greičiu, kad galėtų tinkamai ir efektyviai veikti siekdamos išvengti susidūrimo ir būti sustabdytas tokiu nuotoliu, kuris atitinka esamas aplinkybes ir sąlygas.

Pasirenkant saugų greitį, be kitų, turi būti atsižvelgiama į šiuos veiksnius:

a) visų laivų atveju:

i) matomumas;

ii) judėjimo intensyvumas, įskaitant žvejybos ar bet kurių kitų laivų susitelkimą;

iii) laivo manevrinės savybės, visų pirma stabdymo nuotolis ir kurso pakeitimo galimybė esamomis sąlygomis;

iv) naktį – apšvietimo fonas, toks kaip nuo kranto šviesų ar paties laivo skleidžiamos šviesos;

v) vėjo, jūros ir srovės būklė bei pavojų laivybai artumas;

vi) laivo grimzlės ir esamo vandens gylio santykis.

b) radarą naudojančių laivų atveju svarbūs papildomi veiksniai:

i) radiolokacinės įrangos savybės, veiksmingumas ir trūkumai;

ii) bet kokie apribojimai, kurie atsiranda naudojant konkrečią radiolokacinės įrangos nuotolio skalę;

iii) jūros būklės, meteorologinių sąlygų bei kitų trukdžių šaltinių poveikis radiolokatoriui;

iv) galimybė, kad radaru nebus aptikti pakankamu atstumu esantys maži laivai, ledo lytys ir kiti plaukiojantys objektai;

v) radaru pastebėtų laivų skaičius, jų padėtis ir judėjimas;

vi) galimybė tiksliau įvertinti matomumą, radaru nustatant atstumą iki netoliese esančių laivų ar kitų objektų.

7 taisyklė

Susidūrimo pavojus

a) Kiekvienas laivas, siekdamas nustatyti susidūrimo pavojų, naudojasi visomis turimomis priemonėmis, kurios yra tinkamos atsižvelgiant į esamas sąlygas ir aplinkybes. Jeigu dėl susidūrimo pavojaus abejojama, laikoma, kad jis yra.

b) Jei laive yra veikiantis radaras, jis turi būti tinkamai panaudotas aplinkos stebėjimui ir tolimojo nuotolio žvalgymui, siekiant iš anksto nustatyti susidūrimo pavojų, bei grafiškam aptiktų objektų judėjimo žymėjimui arba atitinkamam sistemingam jų stebėjimui.

c) Remiantis neišsamia informacija, ypač neišsamia radaru gauta informacija, prielaidos nedaromos.

d) Nustatant susidūrimo pavojų, be kitų aplinkybių, atsižvelgiama į tai, kad:

i) toks pavojus laikomas egzistuojančiu, jeigu artėjančio laivo pelengas pagal kompasą pastebimai nesikeičia;

ii) toks pavojus kartais gali būti net ir tada, kai pelengas pastebimai keičiasi, visų pirma kai priartėja labai didelis laivas arba vilkikas ar kai artėja laivas esant nedideliam atstumui.

8 taisyklė

Veiksmai siekiant išvengti susidūrimo

a) Bet koks veiksmas, kuriuo siekiama išvengti susidūrimo, turi atitikti šios dalies taisyklių reikalavimus ir, jei įvykio aplinkybės leidžia, būti atliktas užtikrintai, laiku ir tinkamai laikantis geros jūrininkystės praktikos.

b) Bet koks laivo kurso ir (arba) greičio pakeitimas, kuriuo siekiama išvengti susidūrimo, turi, jei įvykio aplinkybės leidžia, būti pakankamas, kad jį lengvai pastebėtų šį laivą vizualiai ar radaru stebintis kitas laivas; turėtų būti vengiama vienas po kito atliekamų mažų kurso ir (arba) greičio pokyčių.

c) Kai yra pakankamai jūros erdvės, vien tik kurso pakeitimas gali būti veiksmingiausias veiksmas, siekiant išvengti pernelyg didelio suartėjimo, jei jis atliekamas laiku, yra nemenkas ir netampa kitu pernelyg dideliu suartėjimu.

d) Veiksmas, atliktas siekiant išvengti susidūrimo su kitu laivu, turi užtikrinti, kad laivai praplauks saugiu atstumu. Šio veiksmo veiksmingumą privalu atidžiai kontroliuoti iki to laiko, kol bus praplaukta pro kitą laivą ir jis liks saugiu atstumu.

e) Siekdamas išvengti susidūrimo arba turėti daugiau laiko padėčiai įvertinti, laivas turi sumažinti greitį arba sustoti sustabdydamas variklius ar įjungdamas juos atbuline eiga.

f) i) Jei pagal kurios iš šių taisyklių reikalavimus laivas privalo nekliudyti saugiai praplaukti kitam laivui, jis turi, jei būtina atsižvelgiant į įvykio aplinkybes, iš anksto imtis veiksmų tam, kad kitam laivui saugiai praplaukti liktų užtektinai vandens ploto.

ii) Laivas, kuris privalo nekliudyti saugiai praplaukti kitam laivui, neatleidžiamas nuo šios pareigos, jei jam suartėjant su kitu laivu kyla pavojus susidurti, nutaręs veikti, jis turi visiškai atsižvelgti į tai, kokių veiksmų būtina imtis pagal šios dalies taisykles.

iii) Kai du laivai suartėja taip, kad kyla pavojus susidurti, laivas, kuriam praplaukti neturi būti kliudoma, lieka visiškai įpareigotas laikytis šios dalies taisyklių.

9 taisyklė

Siauri kanalai

a) Laivas, plaukdamas siauru kanalu ar farvateriu, privalo kuo arčiau, kiek leidžia saugumas ir įmanoma praktiškai, laikytis kanalo ar farvaterio išorinės ribos, esančios dešiniojo borto pusėje.

b) Laivas, kurio ilgis mažesnis negu 20 metrų, arba burinis laivas neturi trukdyti praplaukti laivui, kuris gali saugiai plaukti tik siauru kanalu ar farvateriu.

c) Žvejybos veiklą vykdantis laivas neturi trukdyti bet kuriam kitam laivui, plaukiančiam siauru kanalu ar farvateriu.

d) Laivas neturi kirsti siauro kanalo ar farvaterio, jeigu tai trukdytų praplaukti kitam laivui, kuris gali saugiai plaukti tik tokiu kanalu ar farvateriu. Pastarasis laivas gali panaudoti garsinį signalą, kaip nurodyta 34 taisyklės d punkte, jei jis abejoja kanalą kertančio laivo ketinimais.

e) i) Lenkiant siaurame kanale arba farvateryje, jei aplenkti įmanoma tiktai lenkiamam laivui ėmusis saugų lenkimą užtikrinančių veiksmų, laivas, norintis aplenkti, parodo savo ketinimą atitinkamu garsiniu signalu, kaip nurodyta 34 taisyklės c punkto i papunktyje. Aplenkiamas laivas, jei jis sutinka būti lenkiamas, signalizuoja atitinkamu garsiniu signalu, kaip nurodyta 34 taisyklės c punkto ii papunktyje, ir imasi saugų lenkimą užtikrinančių veiksmų. Jei aplenkiamas laivas abejoja aplenkimo saugumu, jis gali signalizuoti garsiniais signalais, kaip nurodyta 34 taisyklės d punkte.

ii) Ši taisyklė neatleidžia lenkiančiojo laivo nuo 13 taisyklėje nustatytų įpareigojimų.

f) Laivas, artėjantis prie posūkio ar tokios siauro kanalo ar farvaterio atkarpos, kurioje kiti laivai dėl esamų kliūčių gali būti sunkiai matomi, privalo plaukti itin apdairiai bei atsargiai ir signalizuoti atitinkamu garsiniu signalu, kaip nurodyta 34 taisyklės e punkte.

g) Bet kuris laivas, jeigu aplinkybės leidžia, privalo vengti inkaruotis siaurame kanale.

10 taisyklė

Eismo atskyrimo schemos

a) Ši taisyklė taikoma eismo atskyrimo schemoms, kurias nustatė Organizacija, ir neatleidžia nė vieno laivo nuo pareigos laikytis bet kurios kitos taisyklės reikalavimų.

b) Laivas, besinaudojantis eismo atskyrimo schema, privalo:

i) plaukti atitinkama eismo juosta bendrąja eismo srauto kryptimi, nustatyta tai juostai;

ii) jei įmanoma, laikytis kuo atokiau nuo eismo kryptį skiriančios linijos ar atskyrimo zonos;

iii) įprastais atvejais įplaukti į eismo juostą ar išplaukti iš jos šios juostos gale, tačiau jeigu laivas įplaukia arba išplaukia iš bet kurio jos krašto, jis privalo tai daryti kuo mažesniu kampu bendrosios eismo srauto krypties atžvilgiu.

c) Jei įmanoma, laivas turi stengtis nekirsti eismo juostų, o jeigu yra priverstas tai padaryti, privalo plaukti kuo statesniu kampu bendrosios eismo srauto krypties atžvilgiu.

d) i) Laivas, kuris gali saugiai naudotis atitinkama eismo juosta eismo atskyrimo schemoje, esančioje greta pakrančių eismo zonos, neturi šia zona naudotis. Tačiau laivams, kurių ilgis mažesnis negu 20 m, buriniams laivams ir žvejybos veiklą vykdantiems laivams pakrančių eismo zona naudotis leidžiama.

ii) Nepaisant d punkto i papunkčio nuostatų, pakrančių eismo zona gali naudotis laivas, plaukiantis į uostą arba iš uosto, prie pakrančių įrenginio ar statinio, locmanų stoties ar bet kurios kitos vietos pakrančių eismo zonoje arba nuo jų, arba tam, kad išvengtų tiesioginio pavojaus.

e) Laivas, kuris nekerta eismo juostos, arba laivas, įplaukiantis į eismo juostą ar išplaukiantis iš jos, paprastai neturi įplaukti į eismo atskyrimo zoną ar kirsti atskyrimo linijos, išskyrus:

i) išimtinius atvejus, kai tai būtina siekiant išvengti tiesioginio pavojaus;

ii) žvejybą atskyrimo zonoje.

f) Laivas, plaukiojantis arti eismo atskyrimo schemų galinių dalių, turi būti itin atsargus.

g) Jei įmanoma, laivas turi stengtis nesiinkaruoti eismo atskyrimo schemoje ar netoli jos galinių dalių.

h) Laivas, nesinaudojantis eismo atskyrimo schema, turi laikytis nuo jos kuo didesniu įmanomu atstumu.

i) Žvejybos veiklą vykdantis laivas privalo netrukdyti bet kuriam kitam laivui, plaukiančiam eismo juosta.

j) Laivas, kurio ilgis mažesnis negu 20 m, arba burinis laivas privalo netrukdyti saugiai praplaukti laivui su mechaniniu varikliu, plaukiančiam eismo juosta.

k) Riboto manevringumo laivas, vykdantis laivybos saugumo palaikymo operaciją eismo atskyrimo schemoje, atleidžiamas nuo pareigos laikytis šios taisyklės reikalavimų tiek, kiek tai būtina šiai operacijai vykdyti.

l) Riboto manevringumo laivas, atliekantis povandeninio kabelio tiesimo, priežiūros ar iškėlimo operaciją eismo atskyrimo schemoje, atleidžiamas nuo pareigos laikytis šios taisyklės reikalavimų tiek, kiek tai būtina šiai operacijai vykdyti.

2 SKYRIUS
VIENAS KITĄ MATANČIŲ LAIVŲ PLAUKIOJIMAS

11 taisyklė
Taikymas

Šio skyriaus taisyklės taikomos laivams, kurie mato vienas kitą.

12 taisyklė
Burlaiviai

a) Kai du burlaiviai suartėja taip, kad kyla susidūrimo pavojus, vienas iš jų duoda kelią kitam tokiu būdu:

i) kai laivai plaukia skirtingais halsais, laivas, plaukiantis kairiuoju halsu, privalo duoti kelią kitam laivui;

ii) kai abu laivai plaukia vienu ir tuo pačiu halsu, laivas, esantis vėjo pusėje, turi praleisti pavėjinėje pusėje esantį laivą;

iii) jeigu plaukiantis kairiuoju halsu laivas mato laivą, esantį vėjo pusėje, ir negali tiksliai nustatyti, kairiuoju ar dešiniuoju halsu plaukia šis laivas, privalo duoti jam kelią.

b) Taikant šią taisyklę, priešvėjine puse laikoma pusė, priešinga tai, kurioje yra grotas, o laivui su rėjų burėmis – pusė, priešinga tai, kurioje yra didžiausia įstrižoji burė.

13 taisyklė
Aplenkimas

a) Nepaisant B dalies 1 ir 2 skyrių taisyklių nuostatų, kiekvienas laivas, lenkiantis kitą, turi duoti kelią lenkiamam laivui.

b) Laivas laikomas lenkiančiuoju, jeigu jis pasiveja kitą laivą kryptimi, viršijančia 22,5° lenkiamo laivo traverso, t. y. kai lenkiantysis laivas naktį gali matyti tik lenkiamo laivo laivagalio žibintą, bet negali matyti nė vieno iš jo borto žibintų.

c) Jeigu laivas bent kiek abejoja, ar jis lenkia kitą laivą, jis turi laikyti, kad taip ir yra, ir atitinkamai veikti.

d) Joks pelengo tarp dviejų laivų vėlesnis pasikeitimas neleidžia lenkiančiojo laivo laikyti kursą kertančiu laivu, kaip apibrėžta šiose taisyklėse, ar atleisti lenkiančiojo laivo nuo pareigos laikytis lenkiamojo laivo nuošalyje tol, kol jis bus visiškai praplauktas ir paliktas saugiu atstumu.

14 taisyklė

Laivų, plaukiančių priešpriešiais, padėtis

a) Kai du laivai su mechaniniais varikliais, plaukdami priešpriešiniais arba beveik priešpriešiniais kursais, priartėja taip, kad kyla susidūrimo pavojus, kiekvienas iš jų privalo pakeisti kursą į dešinę taip, kad kiekvienas jų praplauktų iš kairiojo kito laivo borto.

b) Laikoma, kad tokia padėtis susidaro tada, kai laivas mato kitą laivą tiesiai arba beveik tiesiai priekyje ir naktį jis gali matyti vienoje arba beveik vienoje linijoje kito laivo topo žibintus ir (arba) abu bortų žibintus, o dieną jis mato kito laivo atitinkamą vaizdą.

c) Jeigu abejojama, ar padėtis būtent tokia, laikoma, kad padėtis yra tokia, ir imamasi atitinkamai veikti.

15 taisyklė

Laivų, plaukiančių susikertančiais kursais, padėtis

Kai du laivai su mechaniniais varikliais plaukia susikertančiais kursais taip, kad iškyla susidūrimo pavojus, laivas, kurio dešinėje pusėje yra kitas laivas, turi duoti šiam kelią ir, jeigu aplinkybės leidžia, turi vengti kirsti kito laivo kursą šio priešakyje.

16 taisyklė

Laivo, duodančio kelią, veiksmai

Kiekvienas laivas, kuris privalo duoti kelią kitam laivui, turi, kiek įmanoma, iš anksto imtis ryžtingų veiksmų, kad leistų šiam laivui saugiai praplaukti.

17 taisyklė

Laivo, kuriam duoda kelią, veiksmai

a) i) Kai vienas laivas iš dviejų privalo duoti kelią kitam, pastarasis privalo laikyti pastovų kursą ir greitį.

ii) Tačiau pastarasis laivas, kai tik jam tampa aišku, kad privalantis duoti kelią laivas nesiima atitinkamų veiksmų, kaip nustatyta šiose taisyklėse, gali imtis veiksmų tam, kad išvengtų susidūrimo vien savo paties manevrais.

b) Kai dėl bet kurios priežasties laivas, turintis išlaikyti savo kursą ir greitį, atsiduria taip arti kito laivo, kad išvengti susidūrimo vien tik privalančio duoti kelią laivo veiksmais neįmanoma, jis pats privalo imtis veiksmų, kurie geriausiai padėtų išvengti susidūrimo.

c) Laivas su mechaniniu varikliu, kuris būdamas laivų, plaukiančių susikertančiais kursais, padėtyje, siekdamas išvengti susidūrimo su kitu laivu su mechaniniu varikliu, imasi šios taisyklės a punkto ii papunktyje nurodytų veiksmų, neturi, jei įvykio aplinkybės leidžia, keisti savo kurso į kairę, kai kitas laivas yra jam iš kairės.

d) Ši taisyklė neatleidžia laivo, privalančio duoti kelią, nuo pareigos netrukdyti plaukti kitam laivui.

18 taisyklė

Laivų tarpusavio pareigos

Išskyrus atvejus, kai pagal 9, 10 ir 13 taisykles reikalaujama kitaip:

a) laivas su mechaniniu varikliu plaukdamas turi duoti kelią:

i) nevaldomam laivui;

ii) riboto manevringumo laivui;

iii) žvejybos veiklą vykdančiam laivui;

iv) buriniam laivui;

b) burinis laivas plaukdamas turi duoti kelią:

i) nevaldomam laivui;

ii) riboto manevringumo laivui;

iii) žvejybos veiklą vykdančiam laivui;

c) žvejybos veiklą vykdantis laivas plaukdamas turi, kiek įmanoma, duoti kelią:

i) nevaldomam laivui;

ii) riboto manevringumo laivui.

d) i) Bet kuris laivas, išskyrus nevaldomą ar riboto manevringumo laivą, turi, jei aplinkybės leidžia, netrukdyti saugiai praplaukti laivui, kurio judėjimas suvaržytas jo grimzlės, rodančiam signalus, kaip nurodyta 28 taisyklėje.

ii) Laivas, kurio judėjimas suvaržytas jo grimzlės, turi plaukti itin atsargiai, gerai įvertindamas savo būklę.

e) Hidroplanas vandens paviršiuje paprastai privalo laikytis nuošalėje nuo visų laivų ir netrukdyti jiems plaukioti. Tačiau iškilus susidūrimo pavojui jis turi elgtis taip, kaip nurodyta šio skyriaus taisyklėse.

f) i) Ekranoplanas, kai jis kyla, leidžiasi arba skrenda arti vandens paviršiaus, turi laikytis nuošalėje nuo visų kitų laivų ir netrukdyti jiems plaukioti;

ii) Ekranoplanas, vykdantis operacijas vandens paviršiuje, turi laikytis šios dalies taisyklių kaip laivas su mechaniniu varikliu.

3 SKYRIUS

LAIVŲ VEIKSMAI ESANT RIBOTAM MATOMUMUI

19 taisyklė

Laivų veiksmai esant ribotam matomumui

a) Ši taisyklė taikoma laivams, nematantiems vienas kito, kai jie plaukioja riboto matomumo zonoje ar netoli jos.

b) Kiekvienas laivas turi plaukti saugiu greičiu, nustatomu atsižvelgiant į vyraujančias aplinkybes ir riboto matomumo sąlygas. Laivas su mechaniniu varikliu turi variklius laikyti paruoštus skubiam manevrui.

c) Laikydamasis šios dalies 1 skyriaus taisyklių, kiekvienas laivas turi tinkamai atsižvelgti į vyraujančias aplinkybes ir riboto matomumo sąlygas.

d) Laivas, aptikęs kitą laivą vien tik radaru, privalo nustatyti, ar formuojasi per didelio suartėjimo padėtis ir / ar yra susidūrimo pavojus. Jeigu taip, jis laiku turi imtis veiksmų, kad išvengtų suartėjimo, ir, jei šie veiksmai yra kurso keitimas, jis kiek įmanoma turi vengti:

i) sukti į kairę, jei kitas laivas, kuris yra prieš traversą, nėra lenkiamasis laivas;

ii) keisti kursą į laivo, esančio traverse ar už traverso, pusę.

e) Išskyrus atvejus, kai nustatyta, kad susidūrimo pavojaus nėra, kiekvienas laivas, išgirdęs kito laivo rūko signalą, girdimą prieš jo traversą, arba negalėdamas išvengti per didelio suartėjimo su kitu laivu, esančiu prieš jo traversą, turi sumažinti greitį iki mažiausio, kuris leistų jam plaukti savo kursu. Jeigu būtina, jis turi visai sustoti ir bet kokiu atveju plaukti labai atsargiai, kol susidūrimo pavojus praeis.

C DALIS

ŽIBINTAI IR ŽENKLAI

20 taisyklė

Taikymas

a) Šios dalies taisyklių privalu laikytis bet kokiomis oro sąlygomis.

b) Žibintams nustatytų taisyklių privalu laikytis nuo saulėlydžio iki saulėtekio, ir šiuo laikotarpiu jokie kiti žibintai negali būti rodomi, išskyrus žibintus, kurie negali būti klaidingai

palaikyti žibintais, nurodytais šiose taisyklėse, ar kurie nepablogina jų matomumo ar neiškreipia jų skiriamųjų savybių, arba netrukdo tinkamai stebėti aplinką.

c) Žibintus, nurodytus šiose taisyklėse, jeigu jie yra laive, privalu rodyti nuo saulėlydžio iki saulėtekio, esant ribotam matomumui, taip pat juos galima rodyti visais kitais atvejais, kai tai bus laikoma reikalinga.

d) Taisyklių, skirtų ženklams, privalu laikytis dieną.

e) Žibintai ir ženklai, nurodyti šiose taisyklėse, turi atitikti šių Taisyklių I priedo reikalavimus.

21 taisyklė

Apibrėžtys

a) *Topo žibintas* – baltos šviesos žibintas, įrengtas ties laivo išilgine linija, apšviečiantis nenutrūkstama šviesa 225° horizonto lanką ir pritvirtintas taip, kad šviestų nuo laivo krypties tiesiai į priekį iki 22,5° už kiekvieno borto traverso.

b) *Bortų žibintai* – žalios šviesos žibintas iš laivo dešinės ir raudonos šviesos žibintas iš laivo kairės, apšviečiantys nenutrūkstama šviesa 112,5° horizonto lanką ir pritvirtinti taip, kad šviestų nuo laivo krypties tiesiai į priekį iki 22,5° už atitinkamo borto traverso. Laivo, kurio ilgis mažesnis negu 20 m, bortų žibintai gali būti sujungti į vieną žibintą, įrengtą ties laivo išilgine linija.

c) *Laivagalio žibintas* – baltos šviesos žibintas, įrengtas kuo arčiau laivagalio, apšviečiantis nenutrūkstama šviesa 135° horizonto lanką ir pritvirtintas taip, kad šviestų nuo laivo krypties tiesiai atgal po 67,5° į abi laivo puses.

d) *Vilkimo žibintas* – geltonos šviesos žibintas, turintis tokias pat charakteristikas kaip ir laivagalio žibintas, nurodytas šios taisyklės c punkte.

e) *Aplink šviečiantis žibintas* – žibintas, apšviečiantis nenutrūkstama šviesa 360° horizonto lanką.

f) *Blykčiojantis žibintas* – žibintas, blykčiojantis vienodais laiko tarpais 120 ar daugiau kartų per minutę.

22 taisyklė

Žibintų matomumas

Šiose taisyklėse nurodyti žibintai turi būti Taisyklių I priedo 8 dalyje nustatyto šviesos stiprio, siekiant, kad būtų matomi šiais nuotoliais:

a) Laivuose, kurių ilgis 50 m ir didesnis:

- topo žibintas – 6 jūrmylės;

- borto žibintas – 3 jūrmylės;

- laivagalio žibintas – 3 jūrmylės;

- vilkimo žibintas – 3 jūrmylės;

- baltas, raudonas, žalias ar geltonas aplink šviečiantis žibintas – 3 jūrmylės.

b) Laivuose, kurių ilgis 12 m ir didesnis, bet mažesnis negu 50 m:

- topo žibintas – 5 jūrmylės, o jeigu laivo ilgis mažesnis negu 20 m – 3 jūrmylės;

- borto žibintas – 2 jūrmylės;

- laivagalio žibintas – 2 jūrmylės;

- vilkimo žibintas – 2 jūrmylės;

- baltas, raudonas, žalias ar geltonas aplink šviečiantis žibintas – 2 jūrmylės.

c) Laivuose, kurių ilgis mažesnis negu 12 m:

- topo žibintas – 2 jūrmylės;

- borto žibintas – 1 jūrmylė;

- laivagalio žibintas – 2 jūrmylės;

- vilkimo žibintas – 2 jūrmylės;

- baltas, raudonas, žalias ar geltonas aplink šviečiantis žibintas – 2 jūrmylės.

23 taisyklė

Plaukiantys laivai su mechaniniais varikliais

a) Laivas su mechaniniu varikliu plaukdamas privalo rodyti:

i) topo žibintą priekyje;

ii) antrą topo žibintą už priekinio žibinto ir aukščiau jo; laivas, kurio ilgis mažesnis negu 50 m, neprivalo, bet gali rodyti tokį žibintą;

iii) bortų žibintus;

iv) laivagalio žibintą.

b) Laivas ant oro pagalvės režimu „be vandentalpos“, be žibintų, nurodytų šios taisyklės a punkte, privalo rodyti aplink šviečiantį blykčiojantį geltoną žibintą.

c) Ekranoplanas – tik tais atvejais, kai jis kyla, leidžiasi ar skrenda arti vandens paviršiaus – be žibintų, nurodytų šios taisyklės a punkte, privalo rodyti aplink šviečiantį blykčiojantį raudoną didelio stiprio žibintą.

d) i) Laivas su mechaniniu varikliu, kurio ilgis mažesnis negu 12 m, gali vietoj žibintų, nurodytų šios taisyklės a punkte, rodyti aplink šviečiantį baltą žibintą ir bortų žibintus.

ii) Laivas su mechaniniu varikliu, kurio ilgis mažesnis negu 7 m ir kurio maksimalus greitis neviršija 7 mazgų, gali vietoj žibintų, nurodytų šios taisyklės a punkte, rodyti aplink šviečiantį baltą žibintą ir, jei įmanoma, taip pat rodyti bortų žibintus.

iii) Laivo su mechaniniu varikliu, kurio ilgis mažesnis negu 12 m, topo žibintas arba aplink šviečiantis baltas žibintas gali būti perkelti į šoną nuo išilginės laivo vidurio linijos plokštumos, jei jų įrengti ties vidurio linija praktiškai neįmanoma; tačiau šiuo atveju abu bortų žibintus privaloma sujungti į vieną žibintą, kuris turi būti įrengtas ties išilgine laivo vidurio

linija arba kuo arčiau išilginės linijos, ties kuria įrengta topo žibintas ar aplink šviečiantis baltas žibintas.

24 taisyklė

Vilkimas ir stūmimas

a) Laivas su mechaniniu varikliu, atliekantis vilkimo operaciją, privalo rodyti:

i) vietoj žibinto, nurodyto 23 taisyklės a punkto i arba ii papunktyje, du topo žibintus vienas virš kito. Jeigu vilkstinės ilgis, matuojant nuo vilkiko laivagalio iki vilkstinės galo, viršija 200 m – tris tokius žibintus, išdėstytus vertikaliai;

ii) bortų žibintus;

iii) laivagalio žibintą;

iv) vilkimo žibintą, įrengtą vertikaliai virš laivagalio žibinto;

v) rombo formos ženklą geriausiai matomoje vietoje, kai vilkstinės ilgis viršija 200 m.

b) Jeigu stumiantis laivas ir stumiamas priekyje laivas yra standžiai sujungti į sudėtinį vienetą, jie laikomi laivu su mechaniniu varikliu ir privalo rodyti žibintus, nurodytus 23 taisyklėje.

c) Laivas su mechaniniu varikliu, stumiantis priekyje savęs ar velkantis prie savo borto kitą laivą, išskyrus atvejus, kai tai yra sudėtinis vienetas, turi turėti:

i) vietoj žibinto, nurodyto 23 taisyklės a punkto i arba ii papunktyje, du topo žibintus priekyje, įrengtus vertikaliai vienas virš kito;

ii) bortų žibintus;

iii) laivagalio žibintą.

d) Laivas su mechaniniu varikliu, kuriam taikomi šios taisyklės a arba c punktas, turi taip pat laikytis 23 taisyklės a punkto ii papunktyje nustatytų reikalavimų.

e) Velkamas laivas ar kitas objektas, išskyrus nurodytus šios taisyklės g punkte, privalo rodyti:

i) bortų žibintus;

ii) laivagalio žibintą;

iii) rombo formos ženklą geriausiai matomoje vietoje, kai vilkstinės ilgis viršija 200 m.

f) Jei bet koks skaičius velkamų prie borto ar stumiamų laivų sudaro vieną grupę, jie privalo rodyti žibintus kaip vienas laivas, tačiau:

i) laivas, stumiamas priekyje, jeigu jis nėra sudėtinio vieneto dalis, privalo laivapriekyje rodyti bortų žibintus;

ii) laivas, velkamas prie borto, privalo rodyti laivagalio žibintą, o laivapriekyje – bortų žibintus.

g) Velkamas sunkiai įžiūrimas, iš dalies paniręs laivas ar objektas arba tokių laivų ar objektų junginys privalo rodyti:

i) jei jo plotis mažesnis negu 25 m – vieną aplink šviečiantį baltą žibintą jo priekiniame gale arba arti jo ir dar vieną užpakaliniame gale arba arti jo; tačiau velkamiems *„dracone“* tipo lankstiems skystų krovinių rezervuarams rodyti žibintą priekiniame gale arba arti jo neprivaloma;

ii) jei jo plotis 25 m arba didesnis – du papildomus aplink šviečiančius baltus žibintus jo plačiausios vietos kraštuose arba arti jų;

iii) jei jo ilgis didesnis negu 100 m – papildomus aplink šviečiančius baltus žibintus tarp šviesų, nurodytų i ir ii papunkčiuose, įrengtus taip, kad atstumas tarp jų neviršytų 100 m;

iv) rombo pavidalo ženklą paskutinio velkamo laivo ar objekto pačiame gale arba arti jo, o jei vilkstinės ilgis viršija 200 m – papildomą rombo pavidalo ženklą geriausiai matomoje vietoje kuo toliau priekyje.

h) Kai dėl kokios nors pakankamai rimtos priežasties velkamame laive ar kitame objekte neįmanoma rodyti žibintų ar ženklų, nurodytų šios taisyklės e arba g punkte, privalu imtis visų įmanomų priemonių velkamam laivui ar objektui apšviesti arba bent šio laivo ar objekto buvimui parodyti.

i) Kai dėl kokios nors pakankamai rimtos priežasties laive, paprastai nevykdančiame vilkimo operacijų, praktiškai neįmanoma rodyti šios taisyklės a arba c punkte nurodytų žibintų, toks laivas, vilkdamas kitą, nelaimę patyrusį ar dėl kitų priežasčių pagalbos reikalingą laivą, šių žibintų rodyti neprivalo. Turi būti imtasi visų įmanomų priemonių sąryšiui tarp velkančiojo ir velkamojo laivų parodyti, tam naudojantis pagal 36 taisyklę leistais būdais, visų pirma apšviečiant vilkimo lyną.

25 taisyklė

Plaukiantys buriniai ir irkliniai laivai

a) Plaukiantis burinis laivas privalo rodyti:

i) bortų žibintus;

ii) laivagalio žibintą.

b) Burinio laivo, kurio ilgis mažesnis negu 20 m, žibintai, nurodyti šios taisyklės a punkte, gali būti sujungti į vieną žibintą, pritvirtintą stiebo viršūnėje ar netoli jos geriausiai matomoje vietoje.

c) Plaukdamas burinis laivas, be žibintų, nurodytų šios taisyklės a punkte, gali rodyti stiebo viršūnėje ar netoli jos geriausiai matomoje vietoje du aplink šviečiančius žibintus, įrengtus vertikaliai vienas virš kito, kurių viršutinis – raudonos spalvos, o apatinis – žalios, tačiau šie žibintai neturi būti rodomi kartu su kombinuotuoju žibintu, kurį leidžiama rodyti pagal šios taisyklės b punktą.

d) i) Burinis laivas, kurio ilgis mažesnis negu 7 m, jeigu įmanoma, turi rodyti žibintus, nurodytus šios taisyklės a ar b punkte, bet jeigu šis laivas jų neturi, jis privalo turėti parengtą elektrinį žibintuvą ar baltos spalvos žibintą, kurie turi būti laiku parodyti, kad būtų išvengta susidūrimo.

ii) Irklinis laivas gali rodyti žibintus, nurodytus šioje taisyklėje buriniams laivas, o jeigu jų nėra, laive po ranka privalo būti elektrinis žibintuvas ar baltos spalvos žibintas, kurie turi būti laiku parodyti, kad būtų išvengta susidūrimo.

e) Laivas, plaukiantis su burėmis ir tuo pačiu metu varomas mechaninio variklio, turi priekyje geriausiai matomoje vietoje iškelti kūgio, kurio viršūnė nukreipta žemyn, pavidalo ženklą.

26 taisyklė

Žvejybos veiklą vykdantys laivai

a) Žvejybos veiklą vykdantis laivas, plaukdamas ar nuleidęs inkarą, privalo rodyti tik tuos žibintus ir ženklus, kurie nurodyti šioje taisyklėje.

b) Traluojantis laivas, t. y. traukiantis vandenyje tralą ar kitą žūklės įrangą, privalo rodyti:

i) du aplink šviečiančius žibintus, įrengtus vertikaliai vienas virš kito, viršutinis – žalios spalvos, apatinis – baltos, arba ženklą – viršūnėmis vertikaliai vieną virš kito sujungtus du kūgius;

ii) topo žibintą, įrengtą už aplink šviečiančio žalio žibinto ir virš jo; laivas, kurio ilgis mažesnis negu 50 m, gali, bet neprivalo rodyti šio žibinto;

iii) jeigu laivas juda vandens atžvilgiu, be žibintų, nurodytų šiame punkte, – bortų žibintus ir laivagalio žibintą.

c) Žvejybos veiklą vykdantis laivas, išskyrus traluojančius laivus, privalo rodyti:

i) du aplink šviečiančius žibintus, įrengtus vertikaliai vienas virš kito, viršutinis – raudonos spalvos, apatinis – baltos, arba iškeltą ženklą – viršūnėmis vertikaliai vieną virš kito sujungtus du kūgius;

ii) jeigu žūklės įranga nusitęsusi į jūrą didesniu kaip 150 m, matuojant horizontaliai, atstumu nuo laivo, įrangos kryptimi privaloma rodyti aplink šviečiantį baltą žibintą arba kūgio viršūne į viršų pavidalo ženklą;

iii) jeigu laivas juda vandens atžvilgiu, be žibintų, nurodytų šiame punkte, – bortų žibintus ir laivagalio žibintą.

d) Laivas, vykdantis žvejybos veiklą nedideliame nuotolyje nuo kitų laivų, gali rodyti papildomus ženklus, nurodytus šių Taisyklių II priede.

e) Tuo metu, kai laivas žvejybos veiklos nevykdo, jis negali rodyti šioje taisyklėje nurodytų žibintų ar iškeltų ženklų; jis privalo rodyti tik žibintus ar ženklus, nurodytus jo ilgio laivams.

27 taisyklė

Nevaldomi arba riboto manevringumo laivai

a) Nevaldomas laivas privalo rodyti:

i) du aplink šviečiančius raudonus žibintus, išdėstytus vertikaliai geriausiai matomoje vietoje;

ii) du rutulius arba panašios formos ženklus, išdėstytus vertikaliai geriausiai matomoje vietoje;

iii) jeigu laivas juda vandens atžvilgiu, be žibintų, nurodytų šiame punkte, – bortų žibintus ir laivagalio žibintą.

b) Riboto manevringumo laivas, išskyrus laivus, atliekančius išminavimo darbus, privalo rodyti:

i) tris aplink šviečiančius žibintus, išdėstytus vertikaliai geriausiai matomoje vietoje; viršutinis ir apatinis iš jų turi būti raudonos spalvos, o vidurinis – baltos;

ii) tris ženklus, išdėstytus vertikaliai geriausiai matomoje vietoje; viršutinis ir apatinis iš jų turi būti rutulio formos, o vidurinis – rombo;

iii) jeigu laivas juda vandens atžvilgiu, be žibintų, nurodytų i papunktyje, – topo žibintą (-us), bortų žibintus ir laivagalio žibintą;

iv) jeigu laivas nuleidęs inkarą, be žibintų ir ženklų, nurodytų i ir ii papunkčiuose, – žibintą, žibintus ar ženklą, nurodytus 30 taisyklėje.

c) Laivas su mechaniniu varikliu, vykdantis tokią vilkimo operaciją, kuria rimtai ribojama velkančiojo laivo ir jo vilkstinės galimybė nukrypti nuo jų kurso, be žibintų ar ženklų, nurodytų 24 taisyklės a punkte, turi rodyti ir žibintus arba ženklus, nurodytus šios taisyklės b punkto i ir ii papunkčiuose.

d) Laivas, atliekantis gilinimo darbus ar povandenines operacijas, kai jo galimybė manevruoti yra apribota, privalo rodyti žibintus ir ženklus, nurodytus šios taisyklės b punkto i, ii ir iii papunkčiuose, ir, jeigu yra kliūčių kitam laivui praplaukti, turi papildomai rodyti:

i) du aplink šviečiančius raudonus žibintus arba du rutulio formos ženklus, įrengtus vertikaliai toje pusėje, kurioje yra kliūtis;

ii) du aplink šviečiančius žalius žibintus arba du rombo formos ženklus, įrengtus vertikaliai toje pusėje, pro kurią gali praplaukti kitas laivas;

iii) jeigu laivas nuleidęs inkarą – vietoj 30 taisyklėje nurodytų žibintų arba ženklų šiame punkte nurodytus žibintus arba ženklus.

e) Jeigu dėl laivo, atliekančio povandeninius darbus, matmenų praktiškai neįmanoma rodyti visų šios taisyklės d punkte nurodytų žibintų ir ženklų, privaloma rodyti šiuos žibintus ir ženklus:

i) geriausiai matomoje vietoje – tris aplink šviečiančius vertikaliai vienas virš kito įrengtus žibintus, kurių viršutinis ir apatinis turi būti raudoni, o vidurinis baltas;

ii) standžią Tarptautinio signalų kodo „A“ vėliavos kopiją, kurios aukštis ne mažesnis kaip 1 m. Turi būti imtasi priemonių, kad ji būtų matoma iš visų pusių.

f) Laivas, atliekantis išminavimo darbus, be laivui su mechaniniu varikliu privalomų žibintų, kaip nurodyta 23 taisyklėje, arba atitinkamai, be laivui su nuleistu inkaru privalomų žibintų ar ženklo, kaip nurodyta 30 taisyklėje, privalo taip pat rodyti tris aplink šviečiančius žalius žibintus arba tris rutulio pavidalo ženklus. Vienas šių žibintų arba ženklų turi būti

rodomas prie priekinio stiebo viršūnės, o kiti du – po vieną prie kiekvieno iš šio stiebo skersinio galų (nokų). Šie žibintai arba ženklai nurodo, kad kitam laivui priartėti arčiau negu per 1000 m prie laivo, atliekančio išminavimo darbus, yra pavojinga.

g) Laivai, kurių ilgis mažesnis negu 12 m, išskyrus laivus, atliekančius povandeninius darbus, šioje taisyklėje nurodytų žibintų ir ženklų rodyti neprivalo.

h) Šioje taisyklėje nurodyti signalai nėra nelaimės ištiktų ir pagalbos prašančių laivų signalai. Tokie signalai pateikti šių Taisyklių IV priede.

28 taisyklė

Laivai, kurių judėjimas suvaržytas jų grimzlės

Laivas, kurio judėjimas suvaržytas jo grimzlės, be laivams su mechaniniais varikliais privalomų žibintų, kaip nurodyta 23 taisyklėje, geriausiai matomoje vietoje gali rodyti tris vertikaliai vienas virš kito įrengtus aplink šviečiančius raudonus žibintus arba iškeltą cilindro formos ženklą.

29 taisyklė

Locmanų laivai

a) Laivas, vykdantis locmanavimo funkcijas, privalo rodyti:

i) stiebo viršūnėje ar netoli jos – du aplink šviečiančius žibintus, išdėstytus vertikaliai, viršutinis – baltos spalvos, apatinis – raudonos;

ii) jeigu jis plaukia, papildomai turi rodyti bortų žibintus ir laivagalio žibintą;

iii) jeigu jis nuleidęs inkarą, papildomai, be žibintų, nurodytų i papunktyje, turi rodyti nuleidusiam inkarą laivui privalomą inkaro žibintą, žibintus ar ženklą, kaip nurodyta 30 taisyklėje.

b) Locmaninis laivas, kai nevykdo locmanavimo funkcijų, privalo rodyti žibintus ar ženklus, kurie privalomi panašiems tokio ilgio laivams.

30 taisyklė

Laivai, nuleidę inkarus, ir laivai ant seklumos

a) Laivas, nuleidęs inkarą, privalo rodyti geriausiai matomoje vietoje:

i) laivo priekinėje dalyje – aplink šviečiantį baltą žibintą ar vieną rutulio formos ženklą;

ii) laivagalyje arba netoli jo ir žemiau žibinto, nurodyto i papunktyje, – aplink šviečiantį baltą žibintą.

b) Laivas, kurio ilgis mažesnis negu 50 m, geriausiai matomoje vietoje gali rodyti aplink šviečiantį baltą žibintą vietoj žibintų, nurodytų šios taisyklės a punkte.

c) Laivas, nuleidęs inkarą, gali, o laivas, kurio ilgis didesnis negu 100 m, taip pat privalo turimus darbui skirtus ar kitus žibintus panaudoti deniams apšviesti.

d) Laivas, esantis ant seklumos, privalo rodyti žibintus, nurodytus šios taisyklės a arba b punkte ir, be to, geriausiai matomoje vietoje:

i) du aplink šviečiančius raudonus žibintus, įrengtus vertikaliai vienas virš kito;

ii) iškelti tris rutulio formos ženklus, įrengtus vertikaliai vienas virš kito.

e) Laivas, kurio ilgis mažesnis negu 7 m, nuleidęs inkarą arba esantis ant seklumos, kai jis nėra siaurame kanale, farvateryje, laivų inakaravimosi reide ar arti jų, taip pat rajonuose, kur paprastai plaukioja kiti laivai, neprivalo rodyti žibintų ar ženklo, nurodytų šios taisyklės a ir b punktuose.

f) Laivas, kurio ilgis mažesnis negu 12 m, kai jis yra ant seklumos, šios taisyklės d punkto i ir ii papunkčiuose nurodytų žibintų arba ženklų rodyti neprivalo.

31 taisyklė

Hidroplanai

Kai hidroplanui arba ekranoplanui praktiškai neįmanoma rodyti šios dalies taisyklėse nurodytų žibintų ir ženklų, arba jų išdėstyti taip, kaip jose nustatyta, jie privalo rodyti pagal charakteristikas ir išdėstymą kuo labiau panašius žibintus ir ženklus.

D DALIS

GARSINIAI IR ŠVIESOS SIGNALAI

32 taisyklė

Apibrėžtys

a) *Švilpukas* – bet kokia garsinio signalo įranga, galinti skleisti nustatytus garsinius signalus ir atitinkanti techninius šių Taisyklių III priedo reikalavimus.

b) *Trumpas garsas* – garsas, kurio trukmė yra apie 1 s.

c) *Ilgas garsas* – garsas, kurio trukmė yra nuo 4 iki 6 s.

33 taisyklė

Garsinių signalų įranga

a) Laivas, kurio ilgis 12 m ir daugiau, privalo turėti švilpuką, laivas, kurio ilgis 20 m ir daugiau, be švilpuko, privalo turėti ir varpą, o laivas, kurio ilgis 100 m ir daugiau privalo, be to, turėti ir gongą, kurio skambesys ir tonas negalėtų būti palaikyti varpo skleidžiamu garsu. Švilpukas, varpas ir gongas turi atitikti šių Taisyklių III priedo technines sąlygas. Varpą arba gongą arba juos abu leidžiama pakeisti kita įranga su tokiomis pat atitinkamomis garso savybėmis, tačiau turi būti visada užtikrinta galimybė duoti reikalaujamus garsinius signalus rankiniu būdu.

b) Laivas, kurios ilgis mažesnis negu 12 m, neprivalo turėti garsinių signalų įrangos, nurodytos šios taisyklės a punkte, tačiau jeigu toks laivas jų neturi, jis turi būti aprūpintas kokiomis nors kitomis veiksmingomis garsinio signalo priemonėmis.

34 taisyklė

Manevravimo ir perspėjimo signalai

a) Kai laivai vienas kitą mato, laivas su mechaniniu varikliu, plaukdamas ir manevruodamas, kaip leidžiama ar reikalaujama šiose taisyklėse, turi parodyti savo manevrą tokiais švilpuko signalais:

- vienas trumpas garsas reiškia „Aš keičiu savo kursą į dešinę“;

- du trumpi garsai reiškia „Aš keičiu savo kursą į kairę“;

- trys trumpi garsai reiškia „Mano varytuvai veikia atbuline eiga“.

b) Kiekvienas laivas gali papildyti šios taisyklės a punkte nurodytus švilpuko signalus šviesos signalais, atitinkamai kartojamais, kol atliekamas manevras:

i) šie šviesos signalai turi tokias reikšmes:

- vienas blyksnis reiškia „Aš keičiu savo kursą į dešinę“;

- du blyksniai reiškia „Aš keičiu savo kursą į kairę“;

- trys blyksniai reiškia „Mano varytuvai veikia atbuline eiga“.

ii) kiekvieno blyksnio trukmė turi būti apie 1 s, tarpas tarp blyksnių – apie 1 s, tarpas tarp vienas po kito einančių signalų – ne mažiau kaip 10 s;

iii) tokiam signalui naudojamas žibintas, jeigu jis įrengtas, turi būti aplink šviečiantis baltos spalvos žibintas, matomas bent 5 mylių spinduliu ir atitinkantis šių Taisyklių I priedo reikalavimus.

c) Kai laivai yra vienas kito matomumo zonoje siaurame kanale arba farvateryje:

i) laivas, ketinantis aplenkti kitą laivą, privalo pagal 9 taisyklės e punkto i papunktį parodyti savo ketinimą tokiais švilpuko signalais:

- du ilgi ir po jų vienas trumpas garsas reiškia „Aš ketinu aplenkti jus dešiniu bortu“;

- du ilgi garsai ir po jų du trumpi garsai reiškia „Aš ketinu aplenkti jus kairiu bortu“;

ii) laivas, kurį ketinama aplenkti, jei jis veikia pagal 9 taisyklės e punkto i papunkčio reikalavimus, turi parodyti savo sutikimą šiais švilpuko signalais nurodytu eiliškumu:

- vienas ilgas, vienas trumpas, vienas ilgas ir vienas trumpas garsas.

d) Kai laivai, kurie mato vienas kitą, artėja vienas prie kito ir dėl kurios nors priežasties vienas laivas nesupranta kito ketinimų ar veiksmų arba abejoja, ar kitas laivas ėmėsi pakankamų veiksmų, siekdamas išvengti susidūrimo, jis turi nedelsiant apie tai pranešti duodamas bent penkis trumpus ir dažnus garsus švilpuku. Toks signalas gali būti papildomas šviesos signalu, susidedančiu bent iš penkių trumpų ir dažnų blyksnių.

e) Laivas, artėjantis prie posūkio ar tokios siauro kanalo ar farvaterio atkarpos, kurioje kiti laivai dėl esančių kliūčių gali būti sunkiai matomi, privalo signalizuoti vienu ilgu garsu. Bet kuris artėjantis laivas, kuris gali būti už posūkio ar kliūties ir girdi signalą, privalo atsakyti į tokį signalą vienu ilgu garsu.

f) Jeigu švilpukai laive išdėstyti vienas nuo kito daugiau nei 100 m atstumu, manevravimo ir perspėjimo signalai turi būti duodami tik vienu švilpuku.

35 taisyklė

Garsiniai signalai esant ribotam matomumui

Riboto matomumo rajone arba arti jo, dieną ar naktį, šioje taisyklėje nurodyti signalai turi būti duodami taip:

a) Laivas su mechaniniu varikliu, judantis vandens atžvilgiu, privalo signalizuoti ne rečiau kaip 2 min intervalais vienu ilgu garsu.

b) Laivas su mechaniniu varikliu, plaukiantis, bet sustojęs ir nejudantis vandens atžvilgiu, privalo signalizuoti ne rečiau kaip kas 2 min dviem ilgais garsais iš eilės, tarp kurių ne daugiau kaip 2 s tarpas.

c) Nevaldomas laivas, riboto manevringumo laivas ar laivas, kurio judėjimas suvaržytas jo grimzlės, burinis laivas, žvejybos veiklą vykdantis laivas ir laivas, velkantis arba stumiantis kitą laivą, vietoj signalų, nurodytų šios taisyklės a ir b punktuose, privalo signalizuoti ne rečiau kaip kas 2 min trimis garsais iš eilės: vienas ilgas ir du trumpi.

d) Žvejybos veiklą vykdantis laivas su nuleistu inkaru ir riboto manevringumo laivas su nuleistu inkaru, atlikdami savo funkcijas šioje padėtyje, privalo vietoj signalų, nurodytų šios taisyklės g punkte, duoti garsinį signalą, nurodytą šios taisyklės c punkte.

e) Velkamas laivas arba paskutinis vilkstinės laivas, kai velkama daugiau nei vienas laivas, privalo, jeigu jame yra ekipažas, signalizuoti ne rečiau kaip kas 2 min keturiais garsais iš eilės: vienas ilgas ir po jo trys trumpi. Pagal galimybę šis signalas turi būti duodamas iš karto po velkančio laivo signalo.

f) Jeigu stumiantis laivas ir stumiamas priekyje laivas yra standžiai sujungti į sudėtinį vienetą, jie laikomi laivu su mechaniniu varikliu ir privalo signalizuoti signalais, nurodytais šios taisyklės a ar b punkte.

g) Laivas, nuleidęs inkarą, privalo ne rečiau kaip vienos minutės intervalais apie 5 s dažnais dūžiais skambinti varpu. Laive, kurio ilgis 100 m ar daugiau, varpu reikia skambinti laivo priekinėje dalyje, ir iš karto po varpo signalo apie 5 s galinėje laivo dalyje dažnais dūžiais turi būti skambinama gongu. Nuleidęs inkarą laivas gali įspėti artėjantį laivą apie savo buvimo vietą ir apie susidūrimo galimybę papildomai signalizuodamas trimis švilpuko signalais iš eilės: vienas trumpas, vienas ilgas ir vienas trumpas.

h) Laivas, stovintis ant seklumos, privalo duoti signalą varpu ir, jeigu reikia, signalą gongu, kaip nurodyta šios taisyklės g punkte, ir papildomai – tris atskirus aiškius varpo dūžius prieš pat dažną skambinimą varpu ir iš karto po jo. Laivas, stovintis ant seklumos, papildomai gali signalizuoti atitinkamais signalais švilpuku.

i) Laivas, kurio ilgis 12 m ar didesnis, bet mažesnis negu 20 m, šios taisyklės g ir h punktuose nurodytų signalų duoti neprivalo. Tačiau jei jis jų neduoda, privalo ne rečiau kaip 2 min intervalais duoti kokį nors kitą veiksmingą garsinį signalą.

j) Laivas, kurio ilgis mažesnis negu 12 m, neprivalo signalizuoti pirmiau nurodytais signalais, bet jeigu jis jais nesignalizuoja, privalo duoti kokį nors kitą veiksmingą garsinį signalą ne rečiau kaip 2 min intervalais.

k) Locmaninis laivas, kuris atlieka savo locmanavimo funkcijas, be signalų, nurodytų šios taisyklės a, b ar g punktuose, papildomai gali signalizuoti atpažinimo signalu, kurį sudaro keturi trumpi garsai.

36 taisyklė

Siekiant atkreipti dėmesį duodami signalai

Bet kuris laivas norėdamas atkreipti kito laivo dėmesį, gali signalizuoti šviesos ar garsiniais signalais, kurie negali per klaidą būti palaikyti signalais, nurodytais šiose taisyklėse, arba gali nukreipti prožektoriaus spindulį pavojaus link, bet taip, kad netrukdytų kitiems laivams. Bet koks žibintas, kuriuo naudojamasi siekiant atkreipti kito laivo dėmesį, turi būti toks, kad nebūtų per klaidą palaikytas bet kokių laivavedybos priemonių žibintu. Laikantis šios taisyklės, turi būti vengiama naudotis labai didelio stiprio trūkčiojančia šviesa šviečiančiais ar besisukančiais žibintais, pavyzdžiui, stroboskopinėmis blykstėmis.

37 taisyklė

Nelaimės signalai

Nelaimės ištiktas ir pagalbos prašantis laivas privalo panaudoti arba parodyti signalus, nurodytus šių Taisyklių IV priede.

E DALIS

IŠIMTYS

38 taisyklė

Išimtys

Bet kuriam laivui (ar laivų klasei), jei jis atitinka 1960 m. Tarptautinių taisyklių susidūrimams jūroje išvengti reikalavimus ir jei jo kilis buvo pastatytas arba jo statyba buvo pasiekusi panašų etapą prieš šių Taisyklių įsigaliojimą, gali būti taikomos tokios išimtys:

a) nuostatos dėl žibintų, kurių matymo nuotoliai nurodyti 22 taisyklėje, įrengimo gali būti netaikomos iki ketverių metų nuo šių Taisyklių įsigaliojimo dienos;

b) nuostatos dėl žibintų, kurių spalvų specifikacijos nurodytos šių Taisyklių I priedo 7 dalyje, įrengimo gali būti netaikomos iki ketverių metų nuo šių Taisyklių įsigaliojimo dienos;

c) nuostatos dėl žibintų išdėstymo pakeitimo, susijusio su perėjimu į metrinę matų sistemą iš Jungtinės Karalystės standartinės matų sistemos ir su matavimo skaičių apvalinimu gali būti netaikomos nuolat;

d) i) nuostatos dėl topo žibintų išdėstymo pakeitimo pagal šių Taisyklių I priedo 3 dalies a punkto reikalavimus laivuose, kurių ilgis mažesnis negu 150 m gali būti netaikomos nuolat;

ii) nuostatos dėl topo žibintų išdėstymo pakeitimo pagal šių Taisyklių I priedo 3 dalies a punkto reikalavimus laivuose, kurių ilgis 150 m ar daugiau gali būti netaikomos iki devynerių metų nuo šių Taisyklių įsigaliojimo dienos;

e) nuostatos dėl topo žibintų išdėstymo pakeitimo pagal šių Taisyklių I priedo 2 dalies b punkto reikalavimus gali būti netaikomos iki devynerių metų nuo šių Taisyklių įsigaliojimo dienos;

f) nuostatos dėl bortų žibintų išdėstymo pakeitimo pagal šių Taisyklių I priedo 2 dalies g punkto ir 3 dalies b punkto reikalavimus gali būti netaikomos iki devynerių metų nuo šių Taisyklių įsigaliojimo dienos;

g) nuostatos dėl garsinių signalų įrangos, atitinkančios šių Taisyklių III priedo reikalavimus, įdiegimo gali būti netaikomos iki devynerių metų nuo šių Taisyklių įsigaliojimo dienos;

h) nuostatos dėl aplink šviečiančių žibintų išdėstymo pakeitimo pagal šių Taisyklių I priedo 9 dalies b punkto reikalavimus gali būti netaikomos nuolat.

I PRIEDAS

ŽIBINTŲ IR ŽENKLŲ IŠDĖSTYMAS IR TECHNINĖS CHARAKTERISTIKOS

1. *Apibrėžtis*

Sąvoka *aukštis virš korpuso* reiškia aukštį virš paties aukščiausio ištisinio denio. Šis aukštis matuojamas nuo denio vietos, esančios tiesiai apačioje po žibinto įrengimo vieta.

2. *Vertikalus žibintų išdėstymas ir atstumai tarp jų*

a) Laive su mechaniniu varikliu, kurio ilgis 20 m ar daugiau, topo žibintai turi būti išdėstyti taip:

i) priekinis topo žibintas arba, jeigu yra tik vienas topo žibintas, tas topo žibintas turi būti ne mažiau kaip 6 m aukštyje virš korpuso, o jeigu laivo plotis didesnis kaip 6 m, – aukštyje, ne mažesniame kaip šis plotis, virš korpuso, tačiau žibintas neprivalo būti aukščiau kaip 12 m virš korpuso;

ii) kai yra du topo žibintai, galinis iš jų turi būti bent 4,5 m vertikaliai aukščiau už priekinį.

b) Vertikalus nuotolis tarp laivo su mechaniniu varikliu topo žibintų turi būti toks, kad normaliomis diferento sąlygomis laivo galinis žibintas būtų matomas aukščiau už priekinį žibintą ir išsiskirtų nuo jo 1000 m atstumu nuo forštevenio, žiūrint nuo jūros lygio.

c) Laive su mechaniniu varikliu, kurio ilgis 12 m ar didesnis, bet mažesnis negu 20 m, topo žibintas turi būti įtaisytas ne mažiau kaip 2,5 m aukštyje virš planšyro.

d) Laivas su mechaniniu varikliu, kurio ilgis mažesnis negu 12 m, gali turėti viršutinį žibintą mažesniame negu 2,5 m aukštyje virš planšyro. Tačiau jei, be bortų žibintų ir laivagalio žibinto, laivas turi ir topo žibintą arba jei, be borto žibintų, jis turi ir 23 taisyklės d punkto i papunktyje nurodytą aplink šviečiantį žibintą, šis topo žibintas arba aplink šviečiantis žibintas turi būti ne mažesniame kaip 1 m aukštyje virš bortų žibintų.

e) Vienas iš dviejų ar trijų topo žibintų, privalomų turėti laivui su mechaniniu varikliu, kai jis velka ar stumia kitą laivą, turi būti įtaisytas arba toje pat vietoje kaip priekinis topo žibintas, arba toje vietoje, kur įtaisytas užpakalinis topo žibintas; tačiau jei šie topo žibintai įtaisomi ant užpakalinio stiebo, žemiausias užpakalinis topo žibintas turi būti bent 4,5 m vertikaliai aukščiau už priekinį topo žibintą.

f) i) Topo žibintas ar žibintai, nurodyti 23 taisyklės a punkte, turi būti išdėstyti aukščiau už visus kitus žibintus ir kliūtis ir išsiskirti iš jų, išskyrus ii papunktyje nustatytus atvejus.

ii) Jei 27 taisyklės b punkto i papunktyje arba 28 taisyklėje nurodytų aplink šviečiančių žibintų praktiškai neįmanoma įtaisyti po topo žibintais, juos leidžiama įtaisyti virš topo žibinto (-ų) arba tarp priekinio (-ių) ir galinio (-ių) topo žibinto (-ų), įrengus juos vertikalioje linijoje vieną virš kito – jei pastaruoju atveju turi būti laikomasi šio priedo 3 dalies c punkto reikalavimo.

g) Laivo su mechaniniu varikliu bortų žibintai turi būti išdėstyti virš korpuso ne aukščiau kaip trys ketvirtadaliai priekinio topo žibinto aukščio. Jie neturi būti įrengti taip žemai, kad denio šviestuvų šviesa trukdytų juos matyti.

h) Jei trumpesnio negu 20 m laivo su mechaniniu varikliu bortų žibintai sujungti į kombinuotąjį žibintą, jis turi būti įrengtas ne mažiau kaip per 1 m žemiau topo žibinto.

i) Jei taisyklėse nurodoma, kad du ar trys žibintai turi būti išdėstyti vertikaliai, jie turi būti išdėstyti tokiais atstumais:

i) laive, kurio ilgis 20 m ar daugiau, atstumas tarp tokių žibintų turi būti ne mažesnis kaip 2 m, ir, išskyrus atvejus, kai reikia vilkimo žibinto, apatinis žibintas turi būti ne mažesniame kaip 4 m aukštyje virš korpuso;

ii) laive, kurio ilgis mažesnis negu 20 m, atstumas tarp tokių žibintų turi būti ne mažesnis kaip 1 m, ir, išskyrus atvejus, kai reikia vilkimo žibinto, apatinis žibintas turi būti ne mažesniame kaip 2 m aukštyje virš planšyro;

iii) jeigu laive yra trys žibintai, jie turi būti išdėstyti vienas nuo kito lygiais atstumais.

j) Apatinis iš dviejų aplink šviečiančių žibintų, būtinų žvejybiniuose laivuose, kai jie žvejoja, turi būti virš bortų žibintų aukštyje, ne mažesniame kaip dvigubas atstumas tarp dviejų vertikalių žibintų.

k) Kai laivas turi du priekinius inkaro žibintus, kaip nurodyta 30 taisyklės a punkto i papunktyje, priekinis inkaro žibintas turi būti ne mažiau kaip 4,5 m aukščiau galinio. Laive, kurio ilgis 50 m ar daugiau, priekinis inkaro žibintas turi būti ne mažesniame kaip 6 m aukštyje virš korpuso.

3. *Horizontalus žibintų išdėstymas ir atstumai tarp jų*

a) Jeigu laivas su mechaniniu varikliu privalo turėti du topo žibintus, horizontalus atstumas tarp jų turi būti ne mažesnis kaip pusė laivo ilgio, bet neprivalo viršyti 100 m. Priekinis žibintas turi būti įtaisytas ne didesniu kaip vieno ketvirtadalio laivo ilgio atstumu nuo forštevenio.

b) Laive su mechaniniu varikliu, kurio ilgis 20 m ar daugiau, bortų žibintai neturi būti išdėstyti priešais priekinius topo žibintus. Jie turi būti įtaisyti laivo bortuose arba arti jų.

c) Jei 27 taisyklės b punkto i papunktyje arba 28 taisyklėje nurodyti žibintai įtaisyti vertikalioje linijoje tarp priekinio (-ių) topo žibinto (-ų) ir galinio (-ių) topo žibinto (-ų), šie aplink šviečiantys žibintai turi būti išdėstyti horizontaliai ne mažesniu kaip 2 m atstumu link laivo borto nuo laivo išilginės vidurio linijos plokštumos.

d) Jei laivas su mechaniniu varikliu privalo turėti tik vieną topo žibintą, šis žibintas turi būti rodomas į priekį nuo laivo midelio; tačiau trumpesniam negu 20 m laivui šio žibinto rodyti į priekį nuo midelio neprivaloma, nors jis turi būti rodomas kuo labiau į priekį.

4. *Kryptį nurodančių žibintų išdėstymas žvejybos laivuose ir laivuose, atliekančiuose gilinimo ir povandeninius darbus*

a) Žibintas, nurodantis iš žvejybos veiklą vykdančio laivo nuleistos įrangos kryptį, kaip nurodyta 26 taisyklės c punkto ii papunktyje, turi būti įtaisytas ne mažiau kaip 2 m ir ne daugiau kaip 6 m, matuojant horizontaliai, atstumu nuo dviejų aplink šviečiančių raudono ir balto žibintų. Šis žibintas turi būti ne aukščiau aplink šviečiančio balto žibinto, nurodyto 26 taisyklės c punkto i papunktyje, ir ne žemiau borto žibintų.

b) Laivo, atliekančio gilinimo ar povandeninius darbus, žibintai ir ženklai, skirti nurodyti pusei, iš kurios yra kliūtis, ir (arba) pusei, pro kurią galima saugiai praplaukti, kaip

nurodyta 27 taisyklės d punkto i ir ii papunkčiuose, turi būti išdėstyti kuo didesniu, bet jokiu būdu ne mažiau kaip 2 m, atstumu horizontaliai nuo žibintų ar ženklų, nurodytų 27 taisyklės b punkto i ir ii papunkčiuose. Viršutinis iš šių žibintų ar ženklų jokiu būdu negali būti aukščiau už apatinį iš trijų žibintų ar ženklų, nurodytų 27 taisyklės b punkto i ir ii papunkčiuose.

5. *Bortų žibintų skydai*

Laivų, kurių ilgis 20 m ar daugiau, bortų žibintai turi būti su vidiniais skydais, nudažytais juoda matine spalva, ir atitikti šio priedo 9 dalies reikalavimus. Trumpesniuose negu 20 m laivuose, jei jiems privalu laikytis šio priedo 9 dalies reikalavimų, bortų žibintai turi būti su juodos matinės spalvos vidiniais skydais. Jeigu naudojamas kombinuotasis žibintas su vienu vertikaliuoju kaitinimo siūlu ir labai siaura pertvara tarp žalios ir raudonos žibinto sekcijų, išorinių skydų įrengti nebūtina.

6. *Ženklai*

a) Ženklai turi būti juodos spalvos ir tokių matmenų:

i) rutulio skersmuo turi būti ne mažesnis kaip 0,6 m;

ii) kūgio pagrindo skersmuo turi būti ne mažesnis kaip 0,6 m, o jo aukštis lygus skersmeniui;

iii) cilindro skersmuo turi būti ne mažesnis kaip 0,6 m, o jo aukštis lygus dvigubam jo skersmeniui;

iv) rombas turi būti sudarytas iš dviejų kūgių, kurių matmenys nurodyti ii papunktyje, su bendru pagrindu.

b) Vertikalus atstumas tarp ženklų turi būti bent 1,5 m.

c) Laive, kurio ilgis mažesnis nei 20 m, gali būti naudojami mažesnių matmenų, bet proporcingų laivo matmenims, ženklai, ir atstumas tarp jų gali būti atitinkamai sumažintas.

7. *Žibintų spalvų charakteristika*

Visų navigacinių žibintų spalviniai parametrai privalo atitikti toliau nurodytus normatyvus pagal Tarptautinės apšvietimo komisijos (CIE) diagramos, kurioje tiksliai apibrėžiamos visos spalvos, plotą.

Kiekvienai spalvai skirto ploto ribos nurodomos pagal šias kampų koordinates:

i) balta

x 0,525 0,525 0,452 0,310 0,310 0,443

y 0,382 0,440 0,440 0,348 0,283 0,382

ii) žalia

x 0,028 0,009 0,300 0,203

y 0,385 0,723 0,511 0,356

iii) raudona

x 0,680 0,660 0,735 0,721

y 0,320 0,320 0,265 0,259

iv) geltona

x 0,612 0,618 0,575 0,575

y 0,382 0,382 0,425 0,406

8. *Žibintų šviesos stipris*

a) Minimalus žibintų šviesos stipris turi būti apskaičiuojamas pagal formulę:

$$I=3,43x10^{6}xTxD^{2}xK^{-D}, \text{ kur:}$$

I – šviesos stipris eksploatacijos sąlygomis, išreikštas kandelomis;

T – apšviestumo ribinis dydis $2x10^{-7}$ liuksais;

D – žibinto matomumo (švietimo) nuotolis jūrmylėmis;

K – atmosferos laidumo koeficientas.

Šiose taisyklėse nurodytiems žibintams koeficiento K reikšmė turi būti 0,8, o tai atitinka atmosferinį matomumą, apytiksliai lygų 13 jūrmylių.

b) Kai kurios šviesos stiprio reikšmės, apskaičiuotos pagal nurodytą formulę, pateikiamos šioje lentelėje:

Žibinto matomumo (švietimo) nuotolis jūrmylėmis	Šviesos stipris, kai K = 0,8 kandelos
D	I
1	0,9
2	4,3
3	12
4	27
5	52
6	94

Pastaba. Didžiausią navigacinių žibintų šviesos stiprį būtina riboti siekiant išvengti per didelio akinamojo poveikio. To neturi būti siekiama kintamai reguliuojant šviesos stiprį.

9. *Horizontalieji sektoriai*

a) i) Laive kryptimi tiesiai į priekį įrengti bortų žibintai privalo užtikrinti minimalų reikalaujamą šviesos intensyvumą. Šis šviesos intensyvumas turi mažėti taip, kad nuo 1° iki 3° už nustatyto sektoriaus ribų šviesos praktiškai nesimatytų.

ii) Laivagalio ir topo žibintų, kurių apšvietimo lanką riboja kryptis, atitinkanti 22,5° už bortų žibintų traverso, minimalus privalomas šviesos stipris turi būti išlaikytas visame horizonto lanke, kol lieka 5° iki 21 taisyklėje nurodytų sektorių ribų. Nuo šios 5° krypties iki sektorių ribų šviesa gali sumažėti iki 50 proc. privalomojo stiprio; toliau ji turi be paliovos silpnėti ir pasidaryti praktiškai nematoma ne toliau kaip 5° kryptimi už sektorių ribų.

b) i) Aplink šviečiantys žibintai turi būti išdėstyti taip, kad jų neužstotų stiebai, stengos arba konstrukcijos daugiau kaip 6° kampiniame sektoriuje. Šis reikalavimas netaikomas 30 taisyklėje nurodytiems inkaro žibintams, kurių nebūtina iškelti per daug aukštai virš korpuso.

ii) Jei šio skyriaus b punkto i papunkčio reikalavimų įvykdyti praktiškai neįmanoma rodant tiktai vieną aplink šviečiantį žibintą, turi būti naudojami du aplink šviečiantys žibintai, įrengti arba pridengti taip, kad vienos jūrmylės atstumu jie atrodytų, kiek tai praktiškai įgyvendinama, kaip vienas žibintas.

10. *Vertikalieji sektoriai*

a) Elektrinių žibintų, išskyrus plaukiančių burinių laivų žibintus, vertikalieji sektoriai turi užtikrinti, kad:

i) reikalaujamas minimalus intensyvumas būtų palaikomas visame lanke nuo 5° aukščiau iki 5° žemiau horizontalės;

ii) bent 60 proc. reikalaujamo minimalaus intensyvumo būtų palaikoma nuo 7,5° aukščiau iki 7,5° žemiau horizontalės.

b) Plaukiančių burinių laivų atveju elektrinių žibintų vertikaliaisiais sektoriais privaloma užtikrinti, kad:

i) reikalaujamas minimalus intensyvumas būtų palaikomas visame lauke nuo 5° aukščiau iki 5° žemiau horizontalės;

ii) bent 50 proc. reikalaujamo minimalaus intensyvumo būtų palaikoma nuo 25° aukščiau iki 25° žemiau horizontalės.

c) Jei naudojami ne elektriniai žibintai, jie turi kuo tiksliau atitikti šias technines sąlygas.

11. *Neelektrinių žibintų šviesos stipris*

Minimalus neelektrinių žibintų stipris turi kuo labiau atitikti šviesos stiprio reikšmes, nurodytas šio priedo 8 dalies lentelėje.

12. *Manevravimo žibintas*

Nepaisant šio priedo 2 dalies f punkto nuostatų, manevravimo žibintas, apibūdintas 34 taisyklės b punkte, turi būti įtaisytas toje pačioje priekinėje ir galinėje vertikalioje išilginėje plokštumoje kaip ir topo žibintas ar žibintai ir, kai tai praktiškai įmanoma, bent 2 m aukštyje vertikaliai virš priekinio topo žibinto, jei jis bus ne mažiau kaip 2 m vertikaliai aukščiau ar žemiau galinio topo žibinto. Laive, kuris turi tik vieną topo žibintą, manevravimo žibintas, jeigu jis yra, turi būti įrengtas geriausiai matomoje vietoje, ne mažiau kaip 2 m vertikaliai nutolęs nuo topo žibinto.

13. *Greitaeigiai laivai**

a) Greitaeigio laivo topo žibintą leidžiama įrengti mažesniame aukštyje laivo pločio atžvilgiu negu nurodyta šio priedo 2 dalies a punkto i papunktyje, jei lygiašonio trikampio, kurį bortų žibintai sudaro su topo žibintu, pagrindo kampas žvelgiant iš laivo priekinio galo jo lygyje būtų ne mažesnis kaip 27°.

---

* Žr. 1994 m. Tarptautinį greitaeigių laivų saugos kodeksą ir 2000 m. Tarptautinį greitaeigių laivų saugos kodeksą.

b) Greitaeigiame laive, kurio ilgis 50 m arba didesnis, šio priedo 2 dalies a punkto ii papunktyje nurodyto 4,5 m fokstiebio žibinto ir grotstiebio žibinto vertikalaus atskyrimo dydis gali būti pakeistas; tačiau šis atstumas neturi būti mažesnis už dydį, apskaičiuotą pagal šią formulę:

$$y = \frac{(a+17\psi)C}{1000} + 2$$

, čia:

y – vertikalus atstumas tarp grotstiebio žibinto ir fokstiebio žibinto, m;

a – fokstiebio žibinto aukštis nuo vandens paviršiaus laivo darbo režimu, m;

ψ – diferentas laivo darbo režimu, laipsniais;

C – horizontalus atstumas tarp grotstiebio žibintų, m.

14. *Atitikties patvirtinimas*

Žibintų ir ženklų konstrukcija ir žibintų įrengimas laive turi atitikti valstybės, su kurios vėliava laivas turi teisę plaukioti, atitinkamos valdžios institucijos reikalavimus.

II PRIEDAS

LAIVŲ, ŽVEJOJANČIŲ NEDIDELIU ATSTUMU VIENAS NUO KITO, PAPILDOMI SIGNALAI

1. *Bendras principas*

Žibintai, nurodyti šiame priede, jeigu jie rodomi pagal 26 taisyklės d punktą, turi būti išdėstyti geriausiai matomoje vietoje. Jie turi būti nutolę bent 0,9 m atstumu vienas nuo kito, tačiau įrengti žemesniame lygyje negu 26 taisyklės b punkto i papunktyje ir c punkto i papunktyje nurodyti žibintai. Šie žibintai turi būti matomi iš visų horizonto pusių ne mažesniu kaip 1 mylios atstumu, bet mažesniu atstumu negu šiose taisyklėse nurodyti žvejybos veiklą vykdančių laivų žibintai.

2. *Tralerių signalai*

a) Traleriai, kurių ilgis 20 m ar daugiau, nepaisant to, ar naudoja priedugnio ar pelaginius žūklės įrenginius, rodo:

i) kai nuleidžia savo tinklus:

du baltus žibintus, išdėstytus vertikaliai;

ii) kai kelia tinklus:

baltą žibintą ir raudoną žibintą po juo, išdėstytus vertikaliai;

iii) kai tinklai užkimba už kliūties:

du raudonus žibintus, išdėstytus vertikaliai.

b) Kiekvienas laivas, kurio ilgis 20 m ar daugiau, vykdantis porinį tralavimą, rodo:

i) naktį – prožektoriaus spindulį, nukreiptą į priekį ir kito poros laivo kryptimi;

ii) kai laivai nuleidžia arba kelia tinklus arba kai jų tinklai užkliūva už kliūties – žibintus, nurodytus šio priedo 2 dalies a punkte.

c) Traluojantis laivas, kurio ilgis mažiau nei 20 m, nepaisant to, ar jis naudoja priedugnio ar pelaginę įrangą arba vykdo porinį tralavimą, gali atitinkamai rodyti šios dalies a arba b punktuose nurodytus žibintus.

3. *Laivų, žvejojančių gaubiamaisiais tinklais, signalai*

Laivai, žvejojantys gaubiamaisiais tinklais, gali rodyti du geltonus žibintus, išdėstytus vertikaliai. Šie žibintai turi vienas po kito blyksėti kas sekundę, ir šviesos trukmė bei tarpas turi būti vienodi. Šie žibintai gali būti įjungti tik tada, kai žūklės įranga apsunkina laivo judėjimą.

III PRIEDAS

GARSINIŲ SIGNALŲ ĮRANGOS TECHNINĖS CHARAKTERISTIKOS

1. *Švilpukai*

a) Dažniai ir girdimumo nuotolis

Pagrindinis signalo dažnis turi būti 70–700 Hz. Švilpuko signalo girdimumo nuotolis nustatomas garsą generuojant dažniais, kurie gali apimti pagrindinį ir (arba) vieną ar daugiau didesnių dažnių, kurie yra 180–700 Hz (± 1 proc.) dažnių diapazone 20 m ilgio ar ilgesniam laivui arba 180–2100 Hz (± 1 proc.) dažnių diapazone mažesnio negu 20 m ilgio laivui; šie dažniai turi užtikrinti 1 dalies c punkte nurodytus garso slėgio lygius.

b) Pagrindinių dažnių ribos

Siekiant užtikrinti pakankamą švilpuko garso charakteristikų įvairovę, švilpuko pagrindiniam dažniui nustatomos šios ribos:

i) laivui, kurio ilgis 200 m arba daugiau – nuo 70 iki 200 Hz;

ii) laivui, kurio ilgis 75 m, bet mažesnis negu 200 m – nuo 130 iki 350 Hz;

iii) laivui, kurio ilgis mažesnis negu 75 m – nuo 250 iki 700 Hz.

c) Garsinio signalo stipris ir girdimumo nuotolis

Laivo švilpukas maksimalaus švilpuko garso stiprio kryptimi ir 1 m atstumu nuo jo turi užtikrinti garso slėgio lygį, kuris bent vienoje 1/3 oktavos juostoje laivui, kurio ilgis 20 m arba daugiau, 180–700 Hz (± 1 proc.) dažnių diapazone, arba laivui, kurio ilgis mažesnis negu 20 m, 180–2100 Hz (± 1 proc.) dažnių diapazone, būtų ne mažesnis už atitinkamą šioje lentelėje nurodytą dydį:

Laivo ilgis, m	⅓ oktavos juostos lygyje 1 m atstumu, decibelai, remiantis $2\times10^{-5}N/m^2$	Girdimumo nuotolis, jūrmylės
200 arba daugiau	143	2
75 ir daugiau, bet mažiau negu 200	138	1,5
20 ir daugiau, bet mažiau negu 75	130	1
Mažiau negu 20	120*	0,5
	115**	
	111***	

* Kai išmatuoti dažniai yra nuo 180 iki 450 Hz

** Kai išmatuoti dažniai yra nuo 450 iki 800 Hz

*** Kai išmatuoti dažniai yra nuo 800 iki 2100 Hz

Šioje lentelėje pateiktas girdimumo nuotolis skirtas susipažinti ir apytiksliai atitinka nuotolį, kuriuo yra 90 % tikimybė išgirsti švilpuko garsą priekinės ašies kryptimi, esant ramiai

aplinkai laive ir vidutiniam triukšmo lygiui klausymosi postuose (imant vidutinį triukšmo lygį 68 dB oktavos juostoje, kurios centras 250 Hz, ir 63 dB oktavos juostoje, kurios centras 500 Hz).

Faktiškai švilpuko girdimumo nuotolis labai kinta ir visų pirma ypač priklauso nuo oro sąlygų; lentelėje pateiktas reikšmes galima laikyti tipinėmis, bet esant stipriam vėjui ar aukštam aplinkos triukšmo lygiui klausymosi postuose girdimumo nuotolis gali būti labai sumažėjęs.

d) Kryptinės savybės

Kryptinio švilpuko garso slėgio lygis bet kuria kryptimi horizontalioje plokštumoje ±45° nuo ašies neturi būti daugiau nei 4 dB mažesnis už nustatytą garso slėgio lygį ašyje. Garso slėgio lygis bet kuria kita kryptimi horizontalioje plokštumoje neturi būti daugiau nei 10 dB mažesnis už nustatytą garso slėgio lygį ašyje, kad girdimumo nuotolis bet kuria kryptimi būtų bent pusė girdimumo nuotolio priekinėje ašyje. Garso slėgio lygis matuojamas toje 1/3 oktavos juostoje, kuri nulemia girdimumo nuotolį.

e) Švilpukų išdėstymas

Kai kryptinis švilpukas yra vienintelis laive naudojamas švilpukas, jis turi būti įmontuotas taip, kad maksimalus garso stipris būtų nukreiptas į priekį.

Švilpukas laive turi būti įrengtas kiek įmanoma aukščiau, kad sumažėtų kliūčių įtaka sklindančiam garsui ir nebūtų kenkiama personalo klausai. Laive esančio signalo garso slėgio lygis klausymosi postuose neturi viršyti 110 dB (A), o kai tai praktiškai įmanoma, neturi viršyti 100 dB (A).

f) Švilpukų įrengimas, kai jų yra daugiau nei vienas

Jeigu laive švilpukai įrengti vienas nuo kito didesniu kaip 100 m atstumu, būtina padaryti taip, kad jie nešvilptų tuo pačiu metu.

g) Kombinuotosios švilpukų sistemos

Jei dėl kliūčių vienintelio švilpuko ar vieno iš kelių švilpukų, nurodytų šio priedo 1 dalies f punkte, garso laukas gali turėti nemažą signalo lygio sumažėjimo zoną, rekomenduojama įrengti kombinuotąją švilpukų sistemą, leidžiančią sumažinti šių trukdžių poveikį. Taikant šias taisykles kombinuotoji švilpukų sistema laikoma vienu švilpuku. Kombinuotosios sistemos švilpukai turi būti išdėstyti vienas nuo kito ne didesniu kaip 100 m atstumu ir įrengti taip, kad švilptų tuo pačiu metu. Šių švilpukų dažniai tarpusavyje turi skirtis ne mažiau kaip 10 Hz.

2. Varpas arba gongas

a) Garsinio signalo stipris

Varpas arba gongas, arba kita priemonė, kurios garso charakteristikos yra panašios, turi užtikrinti garso slėgio lygį, ne mažesnį kaip 110 dB 1 metro atstumu.

b) Konstrukcija

Varpai ir gongai turi būti pagaminti iš korozijai atsparios medžiagos, ir jų konstrukcija turi užtikrinti švarų toną. Varpo tūtos skersmuo turi būti ne mažesnis kaip 300 mm laivams, kurių ilgis daugiau kaip 20 m. Ten, kur įmanoma, rekomenduojama naudoti varpą su mechanine

šerdimi, kad būtų užtikrinta pastovi garso galia, bet šiuo atveju turi būti išsaugota galimybė skambinti varpu rankiniu būdu. Šerdies masė turi būti ne mažesnė kaip 3 % varpo masės.

3. Atitikties patvirtinimas

Garsinių signalų įrangos konstrukcija, jos veikimas ir įrengimas laive turi atitikti valstybės, su kurios vėliava laivas turi teisę plaukioti, atitinkamos valdžios institucijos reikalavimus.

IV PRIEDAS

NELAIMĖS SIGNALAI

1. Šie signalai, naudojami ar rodomi kartu ar atskirai, reiškia, kad laivą ištiko nelaimė ir jam reikia pagalbos:

a) pabūklo šūvis ar kitas sprogstamasis signalas, paleidžiamas maždaug kas 1 min;

b) pastovus garsas bet kokia įranga, skirta rūko signalams;

c) raketos ar granatos, išmetančios raudonos spalvos žvaigždes, leidžiamos po vieną trumpais intervalais;

d) signalas, perduodamas radiotelegrafu arba bet kokiu kitu signalizavimo būdu, susidedantis iš Morzės abėcėlės ženklų ···– – –··· (SOS);

e) signalas, perduodamas radiotelefonu, susidedantis iš ištariamo žodžio „Mayday“ (tariama „meidei“);

f) nelaimės signalas pagal Tarptautinį signalų kodą, žymimas N.C.;

g) signalas rodant stačiakampę vėliavą ir rutulio pavidalo (ar panašų į rutulį) ženklą po ja arba virš jos;

h) liepsnos (pvz., degančios deguto ar naftos statinės) laive;

i) raudonos spalvos parašiutinė arba rankinė signalinė raketa;

j) dūmų signalas, skleidžiantis oranžinės spalvos dūmus;

k) lėtas ir besikartojantis ištiestų į šonus rankų pakėlimas ir nuleidimas;

l) radiotelegrafo aliarmo signalas;

m) radiotelefono aliarmo signalas;

n) signalai, perduodami avarijos vietą nurodančiu radijo švyturiu;

o) patvirtinti radijo ryšio sistemomis perduodami signalai, įskaitant plūdriųjų gelbėjimo priemonių radaro atsakiklius.

2. Draudžiama naudoti ar rodyti kurį nors iš pirmiau nurodytų signalų, išskyrus atvejus, kai norima pranešti apie nelaimę ir pagalbos prašymą, taip pat draudžiama naudoti kitus signalus, kurie gali būti supainioti su kuriuo nors iš pirmiau nurodytų signalų.

3. Taip pat būtina atkreipti dėmesį į atitinkamus Tarptautinio signalų sąvado ir Prekybos laivų paieškos ir gelbėjimo vadovo skyrius, taip pat į šiuos signalus:

a) oranžinės spalvos audeklas, ant kurio nupieštas arba juodas kvadratas ir skritulys, arba kitas tinkamas simbolis (skirtas atpažinti iš oro);

b) spalvota dėmė vandens paviršiuje.